

PRACE NAUKOWE nr 1119
Akademii Ekonomicznej
im. Oskara Langego
we Wrocławiu

FINANSE BANKOWOŚĆ RACHUNKOWOŚĆ

4

Redaktorzy naukowi
Danuta Misińska
Marek Łyszczak

Wydawnictwo Akademii Ekonomicznej
im. Oskara Langego we Wrocławiu
Wrocław 2006

Komitet Redakcyjny

*Andrzej Matysiak (przewodniczący),
Tadeusz Borys, Jan Lichtarski, Adam Nowicki, Zdzisław Pisz, Waldemar Podgórski,
Wanda Ronka-Chmielowiec, Jak Skalik, Stanisław Urban*

Recenzenci

*Teresa Famulska, Wiktor Gabrusewicz, Jerzy Gierusz, Alfred Janc,
Teresa Kiziukiewicz, Irena Pyka, Stanisław Wieteska*

Redaktor Wydawnictwa

Joanna Szywał

Redaktor techniczny

Barbara Łopusiewicz

Korektor

Teresa Wilniewczyc

Projekt okładki

Maciej Szłapka

Kopiowanie i powielanie w jakiegokolwiek formie
wymaga pisemnej zgody Wydawcy

© Copyright by Akademia Ekonomiczna we Wrocławiu
Wrocław 2006

PL ISSN 0324-8445
PL ISSN 1732-0704

Druk i oprawa: Zakład Graficzny AE we Wrocławiu. Zam. 340/2006

Spis treści

Wstęp	9
Marzena Tatarska: Kierunki doskonalenia rachunku kosztów w polskich przedsiębiorstwach przemysłowych w XX wieku	11
Edward Nowak, Marta Nowak: Strategiczna rachunkowość zarządcza. Pojęcie, cele, narzędzia	29
Olga Pewniak-Kaliska: Rachunek kosztów na potrzeby zarządzania strategicznego	36
Marcin Klinowski: Rachunkowość zarządcza wobec kontroli przedsiębiorstwa	44
Robert Piechota: Obszary wykorzystania decyzyjnego rachunku kosztów w zarządzaniu procesami logistycznymi na przykładzie transportu	51
Małgorzata Markowska: Jakość w perspektywach strategicznej karty wyników	58
Zdzisław Kes: Aplikacja systemu informacyjnego budżetowania w arkuszu kalkulacyjnym	64
Marcin Wierzbński: Zarządzanie przez wartość jako metoda wspomagająca tworzenie wartości dla właścicieli przedsiębiorstwa	70
Piotr Bednarek: Istota controllingu w literaturze polskiej i zagranicznej	82
Grażyna Osbert-Pociecha, Wojciech Pociecha: Wycena i raportowanie kapitału intelektualnego – case study na przykładzie firmy szkoleniowo-doradczej (T&C)	90
Teresa Orzeszko: Klasyfikacja rezerw w rachunkowości jednostkowej – przegląd polskiej literatury przedmiotu	107
Teresa Orzeszko: Odpisy aktualizujące wartość należności a podatek dochodowy	123
Melania Bąk: Syntetyczna analiza porównawcza środków trwałych w ujęciu prawa bilansowego i podatkowego	143
Wojciech Dawid Krzeszowski: Różnice kursowe w świetle prawa bilansowego i podatkowego	159
Marzena Tatarska: Wydatki na reklamę i reprezentację w świetle ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych	169
Edward Nowak: Analiza porównawcza struktury przychodów ze sprzedaży w przedsiębiorstwie wielooddziałowym	179
Maria Niewiadoma: Wymogi ostrożnościowe dotyczące nadzoru bankowego na poziomie ponadnarodowym w aspekcie kontroli banków	187
Magdalena Swacha-Lech: Szanse i zagrożenia dla sektora banków komercyjnych w Polsce oraz perspektywy jego rozwoju. Część 2	196

Agnieszka Ostalecka: Geneza kryzysu bankowego w Argentynie w latach 2001-2002	215
Małgorzata Solarz: Rozwój stacjonarnej bankowości telefonicznej w Polsce	227
Bogusław Półtorak: Ceny na rynku nieruchomości a kredytowanie hipoteczne	238
Robert Kurek: Zmiany w nadzorze i regulacji sektora ubezpieczeniowego w Unii Europejskiej – CEIOPS a procedura Lamfalussy’ego	250
Alicja Janusz: Zakres odpowiedzialności odszkodowawczej ubezpieczeniowych funduszy gwarancyjnych – regulacje polskie a praktyka światowa	260
Magdalena Chmielowiec-Lewczuk: Organizacyjne aspekty controllingu finansowego w zakładach ubezpieczeń działu II	272
Maria Nieplowicz: Gospodarka finansowa miasta. Wybrane zagadnienia .	281

Summaries

Marzena Tatarska: The Most Important Models of Calculating Cost and the Directions of Their Improvement.	28
Edward Nowak, Marta Nowak: Strategic Management Accounting. Concept, Goals and Instruments	35
Olga Pewniak-Kaliska: Costs’ System for Strategic Management Needs ..	43
Marcin Klinowski: Management Accounting Towards Projects Control ...	50
Robert Piechota: The Areas of Using Decision Cost Accounting in Management of Transformation Processes	57
Małgorzata Markowska: Quality in Prospects of Balanced Scorecard	63
Zdzisław Kes: Application of System of Information Budgeting in MS Excel	69
Marcin Wierzbiński: Value Based Management as a Method of Aiding Creating Value for Shareholders	81
Piotr Bednarek: Definition of Controlling in Polish and Foreign Literature .	89
Grażyna Osbert-Pociecha, Wojciech Pociecha: Valuation and Reporting Intellectual Capital (IC) in Training & Consulting Firm (Case Study) ..	106
Teresa Orzeszko: Classification of Reserves in Unit Accountancy – the Review of Polish Literature on the Subject	121
Teresa Orzeszko: Write-offs Updating the Value of Account Receivable vs. Income Tax	141
Melania Bąk: Synthetic Comparative Analysis of Capital Assets in the Formulation of Balance and Tax Law	158
Wojciech Dawid Krzeszowski: Foreign Exchange Rate Variations in the Light of the Balance Sheet and Fiscal Law	168
Marzena Tatarska: The Clearing of Marketing Costs in the Light of Law ..	178
Edward Nowak: Comparative Analysis of Sale Revenue Structure in a Multidivisional Company	186

Maria Niewiadoma: Requirements for Effective Banking Supervision on the Supranational Level in the Process of the Banks Control	195
Magdalena Swacha-Lech: Treats and Opportunities for the Bank Sector in Poland and Its Development Perspective	214
Agnieszka Ostalecka: The Genesis of the Banking Crisis in Argentina between 2001 and 2002	226
Malgorzata Solarz: The Development of Stationary Telephone Banking in Poland	236
Bogusław Półtorak: Impact on Real Estate Prices on Mortgage Financing .	249
Robert Kurek: Changes in the Supervision and the Regulation of the Insurance Sector in the European Union – CEIOPS vs. Lamfalussy’s Procedure	259
Alicja Janusz: Liability Scope of Insurance Guarantee Funds Indemnity – Polish Regulations vs. World Practice	271
Magdalena Chmielowiec-Lewczuk: The Aspects of Financial Controlling Organization in Nonlife Insurance Companies	280
Maria Nieplowicz: The Financial Economy of the City	286

Wstęp

Prace Naukowe „Finanse, Bankowość, Rachunkowość” nr 4 zawierają artykuły z czterech obszarów tematycznych. W pierwszej kolejności umieszczono artykuły dotyczące rachunkowości zarządczej:

- doskonalenia kosztów w polskich przedsiębiorstwach (M. Tatarska) oraz celów i instrumentów strategicznej rachunkowości zarządczej (E. Nowak i M. Nowak),
- przydatności rachunku kosztów w zarządzaniu strategicznym (O. Pewniak-Kaliska) do kontroli przedsięwzięć (M. Klinowski) oraz w zarządzaniu procesami logistycznymi (R. Piechota),
- zastosowania instrumentów rachunkowości zarządczej: strategicznej karty wyników (M. Sysło) i budżetowania za pomocą arkusza kalkulacyjnego (Z. Kes),
- zarządzania przez wartość (M. Wierziński),
- istoty controllingu w polskiej i zagranicznej literaturze (P. Bednarek).

Artykuły związane z szeroko rozumianą rachunkowością finansową odnoszą się do:

- prezentacji i wyceny kapitału intelektualnego (G. Osbert-Pociecha i W. Pociecha),
- klasyfikacji rezerw w rachunkowości jednostkowej (T. Orzeszko) i odpisów aktualizujących wartość należności w świetle przepisów o podatku dochodowym (T. Orzeszko),
- ujęcia środków trwałych w procesie bilansowym i podatkowym (M. Bąk), różnic kursowych (W.D. Krzeszowski), wydatków na reklamę i reprezentację (M. Tatarska),
- analizy porównawczej struktury przychodów ze sprzedaży w przedsiębiorstwie wieloodziałowym (E. Nowak),

Obszar bankowości reprezentują artykuły omawiające:

- wymogi ostrożnościowe nadzoru bankowego (M. Niewiadoma),
- szanse i zagrożenia sektora bankowego w Polsce (M. Swacha-Lech) oraz kryzys bankowy w Argentynie (A. Ostalecka),
- zagadnienia bankowości telefonicznej w Polsce (M. Solarz),
- związki między rynkowymi cenami nieruchomości a kredytami hipotecznymi (B. Półtorak).

Zagadnienia dotyczące zakładów ubezpieczeniowych zostały omówione w trzech artykułach. R. Kurek opisuje zmiany w sektorze ubezpieczeniowym i jego regulowaniu w Unii Europejskiej. A. Janusz omawia regulacje w Polsce i praktykę

światową w zakresie odpowiedzialności odszkodowawczej ubezpieczeniowych funduszy gwarancyjnych. Na pytanie, jak należy organizować controlling finansowy w zakładach ubezpieczeń działu II, odpowiada M. Chmielowiec-Lewczuk. Ostatni artykuł o gospodarce finansowej miasta (M. Nieplowicz) odnosi się do obszaru finansów publicznych.

Danuta Misińska